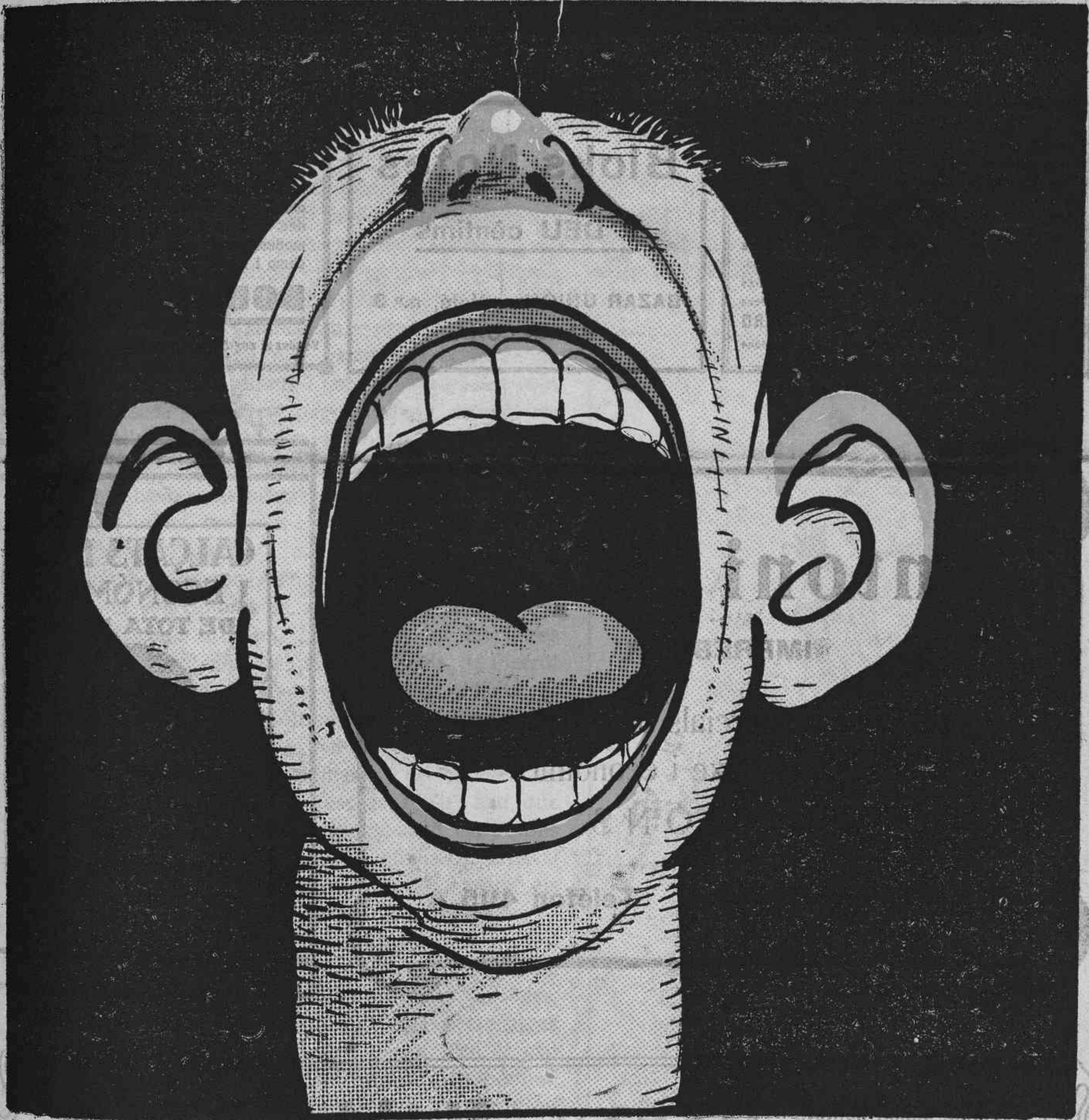


L'Esquella de la Torratxa

Any XLI :: Núm. 2096

15 cèntims—Atrassats 30

Barcelona, 7 de Març de 1919



Jo sempre badallant

CAJA NACIONAL DE SEGUROS SOCIALES

Societat Anònima

PORTAL DE L'ANGEL, 5, 1.º - BARCELONA

Pensions diàries:

Per pèrdua de treball.

Estalvi de quotes.

Autoritzat per la Comissaria General de Segurs

Repartiment de beneficis.

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vías urinarias
Ostáculos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA
L'AMBIOTTE HERMANOS

5 - 10 mg. Urotropina - Hexametileno tetramina - Formina
PÍDASE
folleto explicativo. Muestras
a los señores médicos
Agte gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10 - Barcelona

Bloks Notes

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3
BARCELONA

CAÇADORS!

Les millors espadenyes
més ben construïdes,
sòlides i còmodes, per a caça,
camp i tennis, són les que fabrica la casa



BORNAS Hospital, 24, ent.º
BARCELONA

Vendes al engròs i a la menuda - Expedicions a províncies

Antoni López

IMPRESSOR

Impressions comercials de totes menes

Treballs de luxe i econòmics

EDICIONS

Olm, 8, interior

Teléfono 4115 A

CALÇATS FINS
I ECONÒMICS
DE TOTA MENA



LA FRANCO ESPAÑOLA
ESCUDILLERS, 25
BARCELONA

Tintes bones qualitats

UNIÓ, NUM. 3

Bazar DE LA Unió

Utils per a escriptori

BARCELONA



CRONICA

El xalet de Citerea



El dilluns de Carnaval, al llegir els diaris nocturns, un astorament corregué per la ciutat pecadora davant de lo tràgic imprevist. Els diaris deien: «En un xalet del carrer de Montaner, un pierrot ha mort una dona». Els xofers i aurigues que embarcaven als aimants cap a Citerea; les alegres parelles que hi trobaven un elegant acolliment; les adúlteres; les xicotes que oferreren primícies, aquells i aquelles que una vegada cercaren per a cometre el pecat que traspalsava la seva vida regularitzada, un refugi discret i pulcre, sospirarien com si la sang vessada pel Pierrot hagués caigut damunt de quelcom d'ells, profanant les seves dolces intimitats.

I encara els cronistes asseguraven que el Carnaval d'enguany ja havia estat enterrat el primer dia! Mai cap carnestoltes ho fou tant com el del dilluns. El carnaval fou Pierrot i Colombina i aquests vestiren les seves robes blanques, rigueren, gesticularen, se fruïren, i Pierrot, gelós matà a Colombina. Això bé val una rua i mil disfresses. Perquè mai joh, barcelonins! ni les grans urbs, ni les ínfimes viles, han vist la tragèdia de Pierrot com nosaltres. L'han vista tots els escenaris d'Itàlia; va aparèixer en totes les pantomimes i parades franceses; arribà a Espanya amb els putxinel·lis, però tot era una comedieta més, per a esbarjo d'infants i de sentimentals. Pierrot no matava més que a l'escena. I heu's aquí que amb la cara enfarinada, la brusa llarga, amb els botons negres i els pantalons flotants mata el dilluns de carnaval en un xalet del carrer de Montaner que ha protegit els amors clandestins de totes les nostres Colombines.

Que no es torni a acusar de ciutat prosaica a la ciutat on semblants coses són possibles. Pierrot i Colombina eren la farsa eterna, de totes les rimes i totes les teles, i ha estat a Barcelona l'encarnació dels personatges de la fantasia italiana i francesa. Pierrot treu el cap blanc per les reixes de la nostra presó i Colombina jeu en el nostre cementiri. Arlequí, el rival, ignorem on para, però avui, com ahir, seurrà, prop d'una ampolla, en qualsevol sala coreogràfica d'aquests carrers de Sant Pau o de l'Assalt que estaven predestinats a donar existència real a Pierrot. No mancava més que Pierrot sigui penjat

per a que la faula tingués una absoluta adaptació a la vida. En el nostre cementiri els enamorats tindrien dues tombes, úniques en el món, per a depositar les seves roses i les seves violes. Igual que París el sepulcre de Maria Duplessis, la protagonista de *La dama de les camèlies*, recull l'ofrena de les enamorades ingènues i doloroses, an aquí els gelosos sentimentals tindrien la força de Pierrot, com hauran les amoroses la de Colombina degollada.

* * *

El xalet posseïa la seva llegenda de pecat i de misteri. Una mà, plena gràcia, havia distribuït per a ells els divans de cretones clares i ramejades, els llits blancs, els portiers alegres, les porcelanes pulcres, les llànties de cristall de Venècia. Les senyores i senyoretes que entraven en el paradís — a la llista de telèfons el nom del xalet era aquest: «Paradiso» — per a complir el primer dels pecats bíblics, creien viure un alegre capítol de novel·la amorosa. No mancava més que un quintet tocant valsos lànguids per a creure's herois d'opereta galant.



LLUMS

—Nosaltres som petits però fem llum, passi el que passi.

Però ara... A l'amor barceloní no li plau el drama i durant un mes, l'adulteri i la perversió de la «jeune fille» tindran una treva. Pierrot serà el culpable. Mes després els xofers i els aurigues tornaran a conduir als aimants vers el xalet de Citerea, que afegirà a la seva llegenda d'elegant misteri, l'atracció de la tragèdia. Serà el xalet de l'amor i de la mort. Solament que l'habitació número 1 haurà pujat de preu. El llit de Pierrot assassí, bé val una doble tarifa. En el món, no existirà cap altre llit tan literari...

PARADOX



MUNICIPALESCA

Els "grans homes"

En la sessió del dilluns passat, i en un debat llarguís-sim sobre subsistències, ha dit el senyor Durán i Ventosa que d'haver suposat només que havia de distreure la seva atenció en parlar del preu de les patates i el de la carn, s'hauria negat resoltament a formar part del Consistori.

Amb semblant manifestació, que implica una censura directa als regidors que han vingut preconitzant la necessitat de dur a terme una política d'Abastiments, s'inhibeix el senyor Durán i Ventosa, una vegada més, d'aquells

assumptes que no per a oferir a primera vista un caient vulgar, deixen d'incloure excepcional importància pel veïnat.

En aquest punt, resta el cap de la minoria regionalista fidel al camí emprés des del començament d'aquesta segona etapa de la seva vida consistorial. Inhibició en tots, o la major part dels assumptes que afecten a l'essència mateixa de la vida ciutadana.

No vol el senyor Durán i Ventosa atendre en Consums, ni en Mercats, ni en Escorxadors, ni en una sèrie de problemes que són l'eix de la màquina municipal. Ara no vol saber del preu de les patates, ni del de la carn. Sense perjudici de votar i obligar als amics a votar en contra d'una mida tan lògica i concreta, com és la classificació de les diferents menes de bestiar que als Escorxadors se sacrifiquen. Sense, per això, deixar de apel·lar a tots els recursos, d'esgargamellar se, i acabar treient el «sant Cristo grós», a l'hora de lograr que al balcó de Cà la Ciutat s'hi pengin els domassos pel Corpus.

Se desentén el senyor Durán de les subsistències, com donant a entendre que el problema és massa petit per a esmerçar-hi el seu cuidado.

Ja ens dirà el senyor Durán i Ventosa dintre d'uns mesos, quan deixi la regidoria, que ha fet que immortalitzi la seva gestió regidoresca.

Perquè el Consell de Govern, obra seva exclusivament, no ha entès fins ara en altra cosa que en informar respecte a la concessió de llocs en els Mercats, i permisos per a l'ocupació de la via pública. Autoritzar la instal·lació de carretons de cafè amb llet, i empreses de la magnitud i la transcendència de les que acabem d'anomenar.

Com a timbre d'honor de la minoria regionalista, parlà el senyor Durán de «tasques fiscalitzadores».

No serà en el capítol de Sanitat.



A CAU D'ORELLA

Espanyolisme

La Lliga Patriòtica Espanyola ha canviat de president i de junta. El president és el Dr. Antich. Volen res més català que el Dr. Antich, encara que sembli traduït al castellà? És wagnerià, és una mica misàntrop, altra mica esquerp, fa llibres que ningú llegeix, no perquè siguin d'ell, sinó perquè els llibres dels literats catalans no els llegeix ningú, i se diu Josep.

Nosaltres confiem molt en el Dr. Antich per a la catalanització de la Lliga Patriòtica, car ens estranya que amb tot i portar una quinzena en el seu càrrec, encara no hagi produït cap dissidència.

I el senyor Bordas? On plorarà el seu destronament el senyor Bordas, engendrador de la Lliga Patriòtica? En Pere Rahola produí dues víctimes: la Mary-Focela i En Bordas, la femella espanyola i el mascle català, la parella que simbolitzava la unitat nacional i de la qual hauria nascut la nova Espanya. Però el senyor Bordas tenia un passat turbulent i se va veure obligat a dimitir la seva



—Ah, salau!... ja la tinc a la butxaca, i qui dia passa, any empeny.



La vianda puja i la moneda baixa.

presidència. El senyor Bordas haurà tingut un dels dolors més formidables de la seva agitada vida, perquè la glòria, allò que se'n diu la glòria, no pas el profit, ell ho tenia ja en les seves mans:

—Què vol? Demani home—deia el senyor Bordas— demani lo que vulgui. Ara tinc a Madrid aquí—senyalant la mà tancada.

Aquelles teories

Tot català quan va a Madrid, ha de resoldre els seus afers i les interrogacions que se li fan, sigui viatjant, po-

lític, turista o advocat, és a dir que tot català té d'ésser una mena de professor de dret polític.

Dies passats un dels nostres més intel·ligents advocats informà en el Suprem, tenint per adversari al senyor Alcalá Zamora. Acabada la vista, conversaren, i el diàleg derivà, naturalment, cap el plet de l'autonomia.

—Comprenc que vostès tenen raó—concedí el senyor Alcalá Zamora.

—¿Doncs perquè no'ns la donen?—observà l'advocat barceloní.

—Perquè pugna contra la nostra concepció nacio-



EL CARNAVAL

- Vaja alante, això és una terra d'ensopits. Que'n portaran pocs de capellans a l'enterrot!

nal. Es una qüestió de sentiment, com la de vostès.

El senyor Alcalá Zamora, arribava a més:

—Miri. Abans que l'autonomia la independència. Vostès lliures i responsables dels seus bens o dels seus mals.

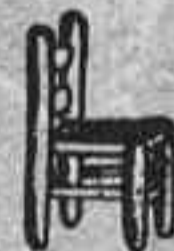
El nostre amic compregué la intenció. L'Alcalá Zamora, somreia, com dient. Què farien vostès, aleshores, què farien?

—Conec als meus paisans. Al principi patirien, però després triomfariem. Catalunya imposaria la seva energia i la seva riquesa.

El senyor Alcalá Zamora, deixà de somriure.

—Vostè creu?

—Sí, senyor, sí. Per això, cregui'm senyor Zamora, amb l'autonomia ja en tenim prou i no volem més.



Proposició

V E'T-AQUÍ que ara ens trobarem a Barcelona en que treballaran a l'hora, en dos teatres diferents, aquests dos grans artistes de la escena que's nomenen Enric i Jaume Borràs i Oriol.

I això podria donar lloc a molts mal entesos, perquè si entusiastes admiradors té l'un, no menys fervents admiradors té l'altre i si l'un és En Manelic, l'altre és En Grapa.

I hom, entusiasta d'En Jaumet, recordant aquelles elegants *toilettes* de «El Rei» veu anunciada una comèdia moderna, se'n hi va i se troba amb que se tracta de l'Enric i no de son ídol. Té una veritable desil·lusió.

Al revés, llegeixes que's representa *Terra Baixa*, hi vas creient que podràs admirar l'art de l'Enric i te trobes amb que és En Jaume qui té de matar al llop.

Per això en benefici tant del públic com dels dos eminents actors proposem:

a) — Què un dels dos germans abandoni el seu cognom.

b) — Que considerant que l'Enric és el més gran i que ha corregut l'Amèrica, l'Espanya, la Seca, la Meca i la

vall d'Aran, i que seria el més perjudicat al canviar de nom, ja que el coneix més gent, sigui En Jaume qui ho fassi.

c) — Per consegüent d'ara endavant s'anomenaran Enric Borràs l'un i Jaume B. Oriol l'altre.

Suposem que tota la premsa de Barcelona i Catalunya acceptarà joiosa nostra iniciativa i donarà a dits actors els noms que acabem d'indicar.

I ara, que no's pensi En Jaumet, que'l volem confondre amb el beato Oriol, ja sabem que no és clerical i encara no ha fet miracles.

De subsistències



El senyor governador de Madrid no vol pobres pels carrers; millor, el senyor governador de Madrid no vol que's demani almoïna pels carrers de Madrid. I com que En Romeo sap de què va, abans de prohibir el que demanin, vol que no puguin dir tinc gana; recorda allò de l'Enric Gaspar, qui assegura

rava que el que s'empescà la fórmula de:

—Cinc cèntims per a un llonguet!

acabà tenint una fleca, tracta de que no hi hagi ningú que en tingui de gana, i que sabent-ho la gent refusi sos favors als pidolaires que ja saben on se menja i on s'ajuda a trobar feina.

A tal efecte ha creat els menjadors Anfòs XIII. Allí el menjar serà gratuït; hi hauran tres sales: una per a professionals de la mendicitat, altra per a obrers sense feina i una tercera per a pobres vergonyants. Arreu el menjar serà gratuït; el primer dia tothom hi tindrà dret, després vindrà una informació i segons lo que en resulti, el dia se tornarà setmana o mes o el temps que convingui.

En Romeo inaugurarà l'obra sense comptar amb cap diner; però desseguida l'Associació de Caritat dona sis mil pessetes al mes, i ell lo que pot treure dels vius (que molt és); el carbó els carboners, un quilo diari els venedors al detall, cent quilos els magatzemistes; el pa els flequers, també a raó de quilo per barba cada dia i a més el que surt defectuós; els grans hotels ofereixen les robes de llit i taula usades; la llet les vaqueries i així cada un una miqueta sostindran els menjadors.

Una de les coses més boniques que s'ha inventat En Romeo són els carnets per a menjar; cada un tindrà cinc, deu, vint o trenta vales. Qui els compra no té d'utilitzar-los, però si li diuen: —Tinc gana!, treu el carnet, arrenca un bono i respòn: —Tingui, ja pot anar a dinar.

Qui no sé si s'ho pendrà prou bé són els pobres; me fan por que se sindiquin i facin cara al governador per coaccions a la llibertat del treball.

De totes maneres, no vindria mal que a Barcelona ens enviessin un governador per l'estil d'En Romeo que renunciés al diner del vici i un delegat de Hisenda que fes pagar la contribució als propietaris que apugen els lloguers i que sabés tocar el cor a forners, carboners i carnicers, per a montar-nos una cosa per l'estil.

Encara que en volguessin dir «Menjadors Reina Victòria», tampoc ens faria res.



LA QUARESMA

—Ja sóc aquí, i penso passar-hi més de set setmanes, això és un país deliciós.

A la terrassa d'un restaurant de platja parlen dos amics:

—He sentit a dir que l'aigua de mar fa miracles per la salut.

—Segons; coneixia una família que de l'aigua de mar li vingué la desgràcia...

—I això?...

—Van morir tots ofegats en un naufragi.

Aquest número ha passat per la censura



L'ARRIBADA DE LA QUARESMA

Nyèbit.—Alça padrina... quantes cames porteu aquest any! Més de set, més de setanta. Si que anireu lluny amb tantes cames.

Quaresma.— No t'ho creguis noi.. Justament penso no moure'm d'aquí.

PAPERAM

SACRILEGI, (*obra guinyolesca*), original d'En Josep Burgas.—Aquest amic nostre i company de redacció, que ja havia intentat amb fortuna el Teatre Guinyol en les seves aplaudides obres *Calvari amunt* i *L'arma*, aquesta darrera en col·laboració amb En Santiago Rusiñol, acaba de donar a l'estampa un altre drama d'aquest gènere, *Sacrilegi*, en dos quadres plens de interès, d'emoció i d'originalitat. Aquesta obra, que fou estrenada amb èxit l'any passat en el «Gran Teatre Espanyol», és de fàcil representació i està cridada a ésser una de les preferides dels còmics aficionats.

CRIS DE LA RUE (*Perpignan Pittoresque*).—L'il·lustrat escriptor rossellonenc Charles Grando ha publicat ara la segona edició, revisada i augmentada de aqueixos *Crits del carrer*, col·lecció folklòrica de tipus de cridares, venedors ambulants. S'endevina en aqueixes pàgines, tot humor i galanura, un fi observador i un excelent crític. El text va acompanyat de unes interessants anotacions musicals.

GROSS-DEUTSCHLAND (*La más grande Alemania*).—Firma aquest llibre, que podríem dir-ne de propaganda aliadòfila, un tal Otto Richard Taunenberg. Com a bon alemany, aquest senyor coneix els seus compatriotes i els deixa com un drap brut. Una obra documentada que acaba de convèncer de la mala sangüeta que guiava als imperialistes provocadors de la guerra. Va acompanyada de uns mapes que constitueixen perfectes gràfics expositius i conté un interessant apèndix en el qual s'hi demostren els «fins» de la guerra publicats o propagats secretament des del 4 d'agost de 1914.

PASSIONS TRONCADES.—Drama en tres actes, escrit en prosa per En M. Planas Marull. Fou estrenat l'any 1915 en el Teatre Principal de Girona. Ja havem dit en diverses ocasions que és molt difícil jutjar degudament una obra destinada al teatre, sense veure-la plàsticament damunt d'un escenari. Podríem remarcar que està ben diabolada, que l'autor demostra ésser un observador, un literat, però l'efecte dramàtic restaria sempre ignorat. I com que podríem equivocar-nos... tirem-hi un vel.

HISPANIA.—Revista trimestral del «Institut d'Estudis Hispànics de l'Universitat de París». Tenim a la vista el número 4, corresponent als darrers mesos de l'any passat. Conté un sumari brillantíssim, en el qual alternen acreditades firmes d'escriptors francesos i castellans.

EL MEDIO AMBIENTE.—Comèdia en dos actes, original (?) d'En Muñoz Seca i de un tal Pérez Fernández. La publica «Los Contemporáneos».

HIMNO DE LA RAZA.—Dedicat a Espanya i a les Repúbliques llatines-americanes acaba d'editar-se aqueix himne, en commemoració del Descobriment d'Amèrica. Fa cara d'ésser molt dolent. Ens el farem tocar per la veïna pianista. La lletra és d'un tal F. Q. de B. Molt senyor nostre. La música la firma un tal Spada, nom simbòlic en els temps que correm. En la música d'un compositor que's digui Spada per força s'hi ha de trobar la punta. Ja direm a la veïneteta que no s'hi punxi.

SEPT SCIÈNCIES

Llibres vells

PER la vora esquerra del Sena, on instal·len els seus magatzems els venedors de llibres vells, es passejava tots els dematins un home estrany, d'ulls apagats i caminar lent, que s'aturava a cada instant, escudrinyant aquells polsosos arxius de la imaginació, i s'allunyava sempre mal humorat, sempre trist, com si perseguís quelcom que no trobés mai.

Curiós per a sapiguer lo que cercava, vaig reunir certa vegada totes les meyes gosadies amb una pregunta equívoca, i li vaig dir:

—Potser cerquem la mateixa obra?

Els seus ulls semblaren esqueixar-se per a obrir els parpres; em va interrogar amb el seu mutisme i, allunyant-me un xic de l'onada de compradors d'ocasió, em parlà misteriosament:

—Els llibres són ànimes i són còssos. Tots aquests volums apilats damunt les parades han tingut les seves nits d'amors brutals i s'han retorçat sota les mans febrores d'un home que els ha llençat després amb menyspreu sobre la taula de treball. Totes les pàgines guarden rastres d'aquests apassionaments egoistes: hi han anotacions, fulls arrencats i la marca de dits nerviosos. I jo cerco un llibre virginal, quin amant d'una nit hagi respectat tots els candors i totes les ignocències; un llibre que hagi sigut llegit en mig d'un recolliment místic.

—No és possible—va afegir—aspirar l'aroma d'una flor sense esfullar-la?

I em contà una història d'amors jovençans. Una dona seduïda i abandonada. Un llibre més a l'aparador dels marxants.

FERRAN CAÑAMERAS

Paris



COSES DE POBLE

Anant per aquests mōns de Déu havem vist botigues i botiguetes veridaderament extraordinàries. Botigues de aquelles, que per lo petites i esquifides, el vianant se pregunta: Què diable deuen vendre an aquesta casa? Botigues d'aquelles que els amos semblen mediums dissecats; botigues on no hi ha res a dintre i sembla que no hi hagi hagut mai res, però com la que havem vist aquests dies en un poblet del camí de Cuenca, confessem que no'n havíem vist cap.

Figura't que la botiga, de moment, sembla una funerària, les parets negres, les portes negres y l'aparador de merino negre. Figura't que uns llaços blancs penjen del sostre i de les cornises; figura't que el blanc d'aquests llaços, havia sigut de gassa i s'ha anat tornant de terenyina i figura't que aquesta botiga... saps lo que és?... una Confiteria.

Si, amics meus, una Confiteria. Diguem-ne una Confiteria. Però quina Confiteria. Si les pastes que hi ha

Aquest número de L'ESQUELLA ha estat censurat per l'autoritat governativa

TELO ENLAIRE

NOVEDADES

Los sobrinos del capitán Grant posats en escena amb veritable esplendidesa ha sigut el succés *culminant* d'aquesta setmana. Molts aplaudiments i molt públic.

ROMEA

L'home d'anys d'En Laureà Fontanals és una comèdia entretinguda que si no fós perquè adoleix d'un llenguatge excessivament vulgar, s'escoltaria amb molt gust.

ESPAÑOL

Avui obra novament ses portes aquest el·legant teatre del popular Paral·lel a una companyia catalana baix la direcció del notable actor Jaume B. Oriol.

La companyia n'és composta d'elements molt estimables com són les actrius Torres, Lliteras, Matas, i Fortuny, i els actors Daroqui, Guitart, Barbosa, Galcerán, Guixé, Arostegui, etc., etc., mes perquè sigui una companyia rodona com era la passada temporada, hi manquen els prestigiosos noms de la Vila, Faura, Valero i del notable actor Pius Daví.

Això no vol dir que la companyia que dirigeix En Jaume B. Oriol no estigui en condicions per a fer comèdia, sempre i quan trobi obres d'aquelles que's porten l'oli.

Desitgem per al bé del teatre de la nostra terra, que la temporada sigui profitosa per l'art i per la taquilla.

GOYA

Pim, pam, pum, barrim, barrom, barrum!

Tot són desgràcies i calamitats! Sols hi trobem a faltar el *cojo de las travesuras* que regeix els destins del poble mes desgraciat del *globo terràqueo!*

En el escenari del «Goya» hi ha hagut aquests dies més tragèdies que a Espanya, que ja és tot lo que's pot dir. No cal dir que si no arriba a ésser pels detectius nordamericans que a l'igual que els nostres policies, tot ho descobreixen a temps (*y al revés te lo digo, etc., etc.*), tot allò acabaria en una seguit de catàstrofes que me'n ric de la catàstrofe de la «tua».

I com que a la gent li agrada el *género*, el «Goya» es veu força concorregut.

Aviat debutarà en aquest teatre la companyia de l'Enric Borràs, i no cal dir les ganes que hi ha de aplaudir-lo.



—Si no podem arribar ni al bacallà, ja farà el favor de dir-nos la censura que hem de fer.

sobre l'aparador negre les haguessin trobat a Iviça a la necròpolis fenícia no estarien més resseques. Totes les mosques de tot el poble i totes les de la província, han fet estada an aquelles pastes, es veuen senyals dels seus passos com en una carta geològica. Tots els mosquits hi han deixat les ales, i tot el pugó hi ha anat a fer cries.

Hi han dugues «yemas de coco» que les arnes se les han fetes seves; hi han viscut, hi han tingut família, i quan s'han menjat la substància i el «coco», i la «yema», i el sucre, les han deixat plenes de baumes, i se'n han anat a viure a un altre pis. Aquest altre pis és una coca que havia sigut de pinyons, dels que encara en resten senyals. Aquesta coca, avui dia, sembla talment un bocí de tàpia o un encrostonat de la paret que ha anat a caure a l'aparador. Ha agafat el tò de la mòmia i destacant-se damunt del negre, sembla una ofrena de sepulcre, i com al costat hi han sis borregos, que són de l'edat del borrego, per no dir-ne de l'edat de pedra, tot plegat forma el mostruari més negre i més funerari que hi hagi an el ram de les subsistències.

I en compra algú d'aquestes pastes, segurament em preguntaràs?

I que han de comprar, Sant Varó. Si algú en comprés ja no hi serien i n'haurien portat de noves. El miracle és que amb tanta mosca i tant mosquit, i tant no comprar-ne s'hagin conservat, i és que hi ha províncies aquí a Espanya, que tot va de pares a fills, i aquelles pastes, com tantes coses, ja venen a ésser una tradició, i duraran encara uns quants llustres, fins que un dia es tornaran pols, com els amos, com el poble, com la carretera i com la província.

D. E. P. aquella botiga, i que la mosca li sia lleugera.

XARAU

Aquest número ha sigut revisat
per la censura governativa

POLIORAMA

En Linares Rivas és, indiscutiblement, el don *Lacandro* del públic de la dreta de l'*Ensanche*. I com els coneix als senyors Esteves dels carrers de Girona i Bailén!

Cobardias comèdia, en dos actes és una col·lecció de filosòfics de tot a 65, que entusiasmen a la nostra «societat elegante». I el nostre públic ompla cada nit el *Poli* de gom a gom i a cada tres minuts *estalla una uevación formidable*. De manera que *Cobardias* donarà moltes i moltes *peles* a l'empresa. I això és lo que convé, i cal felicitar a l'empresa per haver encepegat un bon negoci.

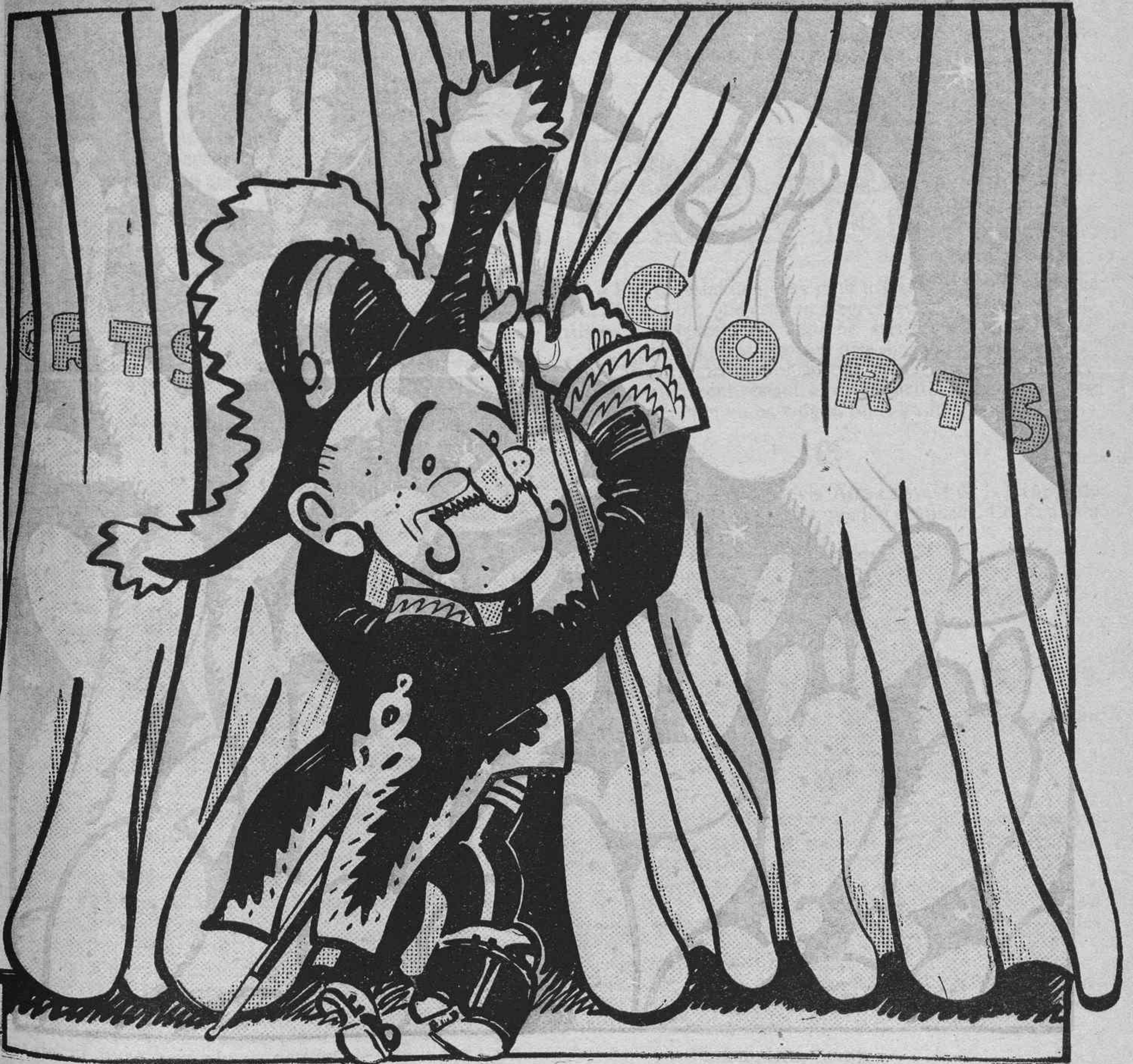
Endavant les atxes i que duri!

Ah... que no'ns en descuidem!... En Güell, el popular actor, hi està de primera i la Asquerino molt bé i els demés elements de la companyia força justos, de manera que els simpàtics actors del *Poli* han donat una prova més de que saben fer les coses com cal; i el públic els aplaudeix moltíssim.



Finalment el bon criteri s'ha imposat; el sentit comú i patriòtic s'ha manifestat com devia; favorable en un tot als nostres Comitès, que's com si diguessim a la nostra sobirania.

Naturalment que les nostres paraules no han de influir en el curs dels aconteixements, màxim si aquests ja han sigut fallats i decidits, però que'ns sia permès dir que en aquest assumpte l'*Espanyol* ha estat desacertat completament; en el



CARA

—Señores, se acabó el jaleo. Aquí ni Dios se entera de lo que hay detrás de la cortina.

(volta)

seu anhel de reventament a l'altre club ha fet lo que'n termes futbolístics ne diuen una «pifia» augmentada pel ridícol en que queda després del resultat d'aquesta votació, de la que si be és ne protestàren front a Madrid, després de tot, no fou sinó una conseqüència de la seva actitud contra els acords dels comitès directores del futbol català.

Ha estat falsa a més no poguer la situació d'aquest club; si al seu entendre la desqualificació d'En Zabala era injusta, perquè no promoure una reunió de clubs catalans i procurar fer revocar l'acord de diis comitès amb les seves raons justificades?

La situació en que queda ara després del plebiscit és per demés lamentable; solament dos vots a favor seu; l'un per afinitats d'idees o de nom monàrquic; l'altre per tenir-hi inte

ressos creats. Vots en blanc també dos; l'un per a no sortir de la norma s'absté de votar a favor d'uns o d'altres, com també s'absté de tenir camp de jòc, de tenir jugadors i fins de pendre part en cap concurs. Tan mateix es el comble de l'abstencionisme! A l'altre li mancaven peces de judicis per a pendre cap acord!

L'assumpte està acabat; segueix tranquil·lament el campionat de Catalunya...

I a fe que l'Europa ha començat d'una manera llastimosa; no fou una derrota sinó una pal·liça. Es de creure que podran refer-se quan hagin perdut l'emoció llògica de tot debutant al entrar en la selecció de lo que hem convingut dir-ne, les primeres figures.



CREU

—Té, després de cuidar-les i regar-les ara les volen afanar .. Que bon profit els facin.

Sermons de quaresma

GERMANS caríssims: ja som als sants dies de la purificació mitjançant les oracions i sobre tot els dejunis. No rieu per sota el nas, com veig que alguns fan ja; se perfectament lo que voleu dir-me amb això, esteu pensant que això del jejunar no és cosa de Quaresma sino de cada dia, que lo de menjar peix els divendres no és cap sacrifici sino que resultaria una veritable voluntat. Teniu raó, mes, què voleu fer-hi? Jo vinc obligat a predicar-vos la abstinència i el dejuni.

Penseu que aixís els atacs que contra vostres esperits i vostres cossos dirigirà la carn, no podran atravesar la cuirassa de vostra debilitat, no pecareu per luxuria car no podeu malgastar forces.

Afamats com cans de pagès, al igual que ells vos llevareu dematí i aquissats per la fam correreu cercant aliments sanitosos o no sanitosos; no pecareu de peresa.

Si algú vos allarga un mós, el pendreu encare que en comptes de donar-vos-el amb la mà vos el llenci a terra com si fossiu bèsties, no vos enfadareu, donareu mercès humilment; no pecareu d'urc, ni de supèrbia.

D'avarícia no'n pecareu tampoc, tampoc tindreu per a guardar i si quelcom tinguessiu prou vos ho gastariu en queviures.

Referent a la golafreteria, vos prometo que no serà pecat en aquests temps somniar amb aliments, de manera que per la intenció no vos damnareu i referent a actes realitzats no'm feu riure a mí.

El pet del sastre



Bagdad vivia un sastre lleig com un pecat mortal, que treballava poc, i menjava molt. Com es pot comprendre no era pas peix del Tigris, ni carn de bè o vedella, ni perdius lo que entrava en son ventre. Pa moreno i llegums; llanties, cigrons, mongetes, faves i tramusos, eren la seva minestra.

I un dia, entre els dies, vegé entrar en sa tenda un vell de barbes blanques, que li arribaven fins el melic, tot vestit de seda blanca, sense cap mena de brodadura, però apoiant se en un bacul adornat amb esmeragdes i diamants que, sol, valia més que tots els joiells d'una princesa.

El seguien dos esclaus carregats amb paneres plenes de safates amb menges de totes menes des de la salada a la dolça, de l'agre a la picanta. Hi havia de tot i no mancava la beguda. Molta beguda.

I el vell digué al sastre:

Menja i atipa't, que tindràs que fer feina.

Però el sastre acabava de menjar-se un tupí ple de mongetes i, casi plorant, contestà:

—No puc. Tinc el paidor ple de mongetes. Desgraciadament de mi, quan m'arriba lo desitjat de tota la vida, podria tocar-me les mongetes que tinc al ventrell ficant-me un dit a la boca. Beuré una mica de vi dolç.

—No t'entristeixis que menjar i beure tindràs fins a cansar-te'n. Vinc a que et casis amb ma filla. Volia fer-me'n una amb un mocós i jo he jurat casar-la amb l'home més lleig de la ciutat. Aquest ets tu. Anem. La noia és maca com un sol, jo soc molt ric.

El vestiren molt mudat, arribà a un palau, se casà i al aixecar el vel sa muller, la vegé tan hermosa, que se li commogué tota la còrpora; li ballaren les monjetes en el ventre i, sense adonar-se'n, se feu un pet com no hi ha trò que l'iguali.

Avergonyit, veient que era la riota de tots, fugí corrents i com més corria més pets feia. Arribà a un desert i allí va romandre pensant sempre en la hermosura de sa muller i la vergonya seva. I un dia determinà tornar.

Al entrar a la ciutat, prudent, se digué:

—Vejam si se'n recorden?

I preguntà a un noi:

—Quants anys tens, maco?

—Home, mireu, vaig nèixer dos anys després de fer-se el pet el sastre.

I el desgraciadament fugí corrents i no tornà mai més.

ESQUELLOTS



La Rua ha estat una cosa molt trista, més bé, no hi hagué Rua. Els senyors que estaven alegres se'n anaren a fer barrila en llocs tancats. De taups ha estat aquest Carnestoltes.

I és que el noranta per cent dels barcelonins diuen:

—El nostre mal no vol soroll.

I el deu per cent restant, el de la barrila i el diner, pensa:

—Val més que no en vulgui. Muts i a les gabies.

Hom passa pel carrer dels Arcs i davant de la Central de la Electricitat veu uns soldats que fan centinella. Corre a ca'n Brics i pregunta:

—Que han posat un quarter, aquí?

I respon l'ignasi:

—Sí, de sindicalistes! Uuuu!

La Vanguardia no ha volgut dir, com els altres diaris, que el carnaval l'havíem enterrat el primer dia.

La Vanguardia, naturalment, s'ha abstingut d'anunciar un enterrament que no era de pago.

Sabeu aquella endevinalla? Ha arribat un barco carregat de... Doncs ara, estem presenciant una permanent endevinalla. Ha arribat un tren carregat de...

—Soldats!—se respondria immediatament.

Soldats de Pamplona, de Saragoça, de Madrid. Soldats d'infanteria, de caballeria, d'artilleria, i d'enginyers. Totes les armes.

—Què passa?—se diu la gent.

Res. Nosaltres no'ns estranyem d'aquesta aflluència militar. Hi havia un cantar que l'anunciava i fins ara no's compleix:

«Para mujeres Sevilla
Madrid para la nobleza
Para tropas Barcelona...»

Ei senyor Sala, el pobre «senyor Mariano», de Tarrassa, ha explicat la seva conducta en els debats sobre l'Autonomia, als socis de la «Unión Monárquica Nacional».

I tant han complagut les explicacions del «senyor Mariano», que diu que aquest ha aconseguit un èxit dels que formen època. Llàgrimes d'enterniment, felicitacions a dojo, i telegrams a dotzenes.

Quan se convoquin noves eleccions, veurem que en queda de tot aquest entusiasme.



An el regidor regionalista senyor Calderó, que anà a Madrid formant part de la Comissió Consistorial encarregada de procurar la resolució dels problemes socials aquí plantejats i dir-ne quatre de fresques al govern per la poca simpatia demostrada a Barcelona, li han equivocat el nom.

Un important diari de Madrid li diu «Cordero». Com a regidor, forma el senyor Calderó part del «coro general».

Però, no és cap bè.



El pròxim diumenge dia 9, donarà la «Schola Orpheonica» en el teatre «Romea» a les 11 del matí, un concert, a benefici de la família del malhaurat Joan Benet i Casals, chorista de l'«Orfeó Català», mort de resultes de la ferida rebuda el dia de l'Assemblea.



En Puig i Cadafalch ha dit que no intervindrà en la diferència sorgida entre la «Canadiense» i els seus treballadors, fins a tant que li demanin.

Posi's el senyor Puig i Cadafalch tranquil. I llogui's una cadira, per a lo que pugui ésser.



Després del títol nobiliari concedit a En Forgas, ha sigut el marquès d'Olèrdola nomenat soci honorari de la «Casa de Lactancia y Cuna».

Són les més grosses commocions ocorregudes al camp monàrquic barceloní.



LES CANÇONS DEL NOSTRE POBLE



VI

Sol-Solet,
vina'm a veure
Sol Solet,
vina'm a veure
que tinc fred.

No'n tinc capa ni berret,
sols un berret d'arestes
que me'l guardo per les festes,
i un berretet d'aram
pel dia del Dijous Sant,
Santa Clara i Sant Pujol
aviseu-ne la criada
perquè dongui una escombrada
an aquesta nuvolada
que s'està davant del Sol.

Aquesta cançó, per demés curiosa i interessant, sol cantar-la la mainada quan està núvol, i per qualsevol motiu desitja que se sereni. Vàrem recollir-la de boca d'un infant de Gelida, el que creia, segons ens manifestà, que en oir el sò de l'aital tonada el Sol desseguida eixiria.

ALLEGRO

Sol so - let vi-na'm a veu-re, vi-na'm a veu-re, Sol so -
let vi-na'm a veu-re que tinc fred. No'n tinc ca-pa ni bar-ret, tan sols
un bar-ret d'a-res-les que me'l guardo per les fes-tes i un bar-re-tet d'a-ram pel di-
a del di-jous sant. Santa Cla-ra i Sant Pu-jol a -vi-à-seu-ne la cri-a-da per-què
(crit)
doo,gui una escom-bra-da an a -ques-ta nu-vo-la-da que s'es-tà, da-vant del sol.

Pot ésser qualificada com a cançó de mainada, ja que sols la canalla són els que s'empassen la virtuosa gràcia del seu cant; més, a l'ensem, és també un interessant document superstitios, sota de qual aspecte el considerem més interessant encara que sota el cançonístic, puix ens revela la fe que té el poble en certes dites i pràctiques d'ordre francament superstitios, mercès a les quals creu possible l'operació de les més inversemblants coses. En quan a la seva tonada, és un molt graciós aire de marxa.

AMADRALT



F. Serra: Si's digna fullejar el número, veurà que queda complacut.—Marcelí Porta: No va, i si anés, pitjor per a vostè, que rebria del carpó.—P. F. Ll.: L'impressió està ben observada; però té una excessiva cruesa que la perjudica.—Quim: El dibuix és més intencionat que correcte.—R. Riba: És inútil; aquells versets a la noia no passarien. Ara, els altres, que estan bé, pot-ser sí que aniran a «La Campana».—J. Camps: M'ha semblat molt migradeta. Atreveixis amb quelcom de més intenció.—I. C.: Ja degué veure com sortí mutilat. De totes maneres, grans mercès.—G. Albert: Olé per la figura poètica!...

«dos poms serien tes mans fines...
i tes ungles serien les espines.»

Per a vostè! Déu no's en guard!...—J. D. T.: Entra en cartera, però... no se'n refii massa, perquè havem de donar preferència a tot lo còmic.—V. A. Ll.: L'article de la verdura i la llegum no m'atreveixo a publicar-li. Es basat en una nota de mal gust que'ls llegidors imparcials no li perdonarien.—P. Gual: Es molt vell, aquest xisto.—J. Verdager: Dibuixi, dibuixi, que d'aquí deu o dotze anys, si té condicions, arribarà a fer alguna cosa.—J. B. i S.: Els censors hi trobarien molts pèls.—Viñalets: El dibuix és xistós i intencionat. Però la forma no acaba de resultar.—J. Cortina Cirera: Es pecaminós. Els versos, massa «parnasians». Allò de «les flors rondinen en la foscor...» què vol que li digui!...—I. S. i S.: Després d'En Maragall, ja ningú més té dret a parlar-ne, de la sardana.—A. Fargas: No m'han convençut.

Obra nueva

José Oliver Bauzá

MONSIEUR JO...

NOVELA

Un tomo en 8.º

Pesetas 2'50

COLECCIÓN DIAMANTE

TOMOS PUBLICADOS

- | | | | |
|---|--|--|--------------------------------------|
| 1. R. de Campoamor. Doloras, 1.ª serie. | 32. E. Pardo Bazán. Por la España pintoresca (viajes). | 62. Beaumarchais. El Barbero de Sevilla. | 97. Voltaire. Cándido. |
| 2. — Doloras, 2.ª serie. | 33. } A. Flores. Doce españoles de | 63. Angel R. Chaves. Cuentos de va- | 98. Goethe. Las amarguras del jo- |
| 3. — Humoradas y cantares. | 34. } brocha gorda. | rias épocas. | ven Werther. |
| 4. — Pequeños poemas, 1.ª serie | 35. José Estremera. Fábulas. | 64. Alfonso Karr. Buscar tres pies | 99. J. Benavente. Teatro rápido. |
| 5. — Pequeños poemas, 2.ª serie | 36. E. Pardo Bazán. Novelas cortas. | al gato. | 100. Novelas picarescas. Lazarillo |
| 6. — Pequeños poemas, 3.ª serie | 37. E. Fernández Vaamonde. Cuentos | 65. Francisco Pí y Arsuaga. El Cid | de Tormes y Rinconete y Cor- |
| 7. — Colón, poema. | amorosos. | Campeador. | tadillo. |
| 8. — Drama Universal, poema, | 38. E. Pardo Bazán. Hombres y mu- | 66. Vital Aza. Pamplinas. | 101. J. León Pagano. La balada de |
| primer tomo. | jerés de antaño. | 67. A. Peña y Goñi. Río revuelto. | los sueños. |
| 9. — Drama Universal, poema, | 39. J. de Burgos. Cuentos, cantares | 68. E. Gómez Carrillo. Tristes idilios | 102. A. Guerra. Polvo del camino. |
| segundotomo. | y chascarrillos. | 69. Nicolás Estévez. Calandracas. | 103. Camilo Castello Branco. María |
| 10. — El Licenciado Torralba. | 40. E. Pardo Bazán. Vida contem- | 70. V. Blasco Ibáñez. A la sombra | Moisés. |
| 11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie | poránea. | de la higuera. | 104. Graella Deledda. Cuentos de la |
| 12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie | 41. } Jacinto Laballa. Novelas inti- | 71. A. Dumas, hijo. La Dama de las | Cerdeña. |
| 13. E. Pérez Escribá. Fortuna. | 42. } mas. | Camelias. | 105. Antología taurina |
| 14. A. Lasso de la Vega. Rayos de luz | 43. Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos | 72. J. M. Bartrina. Versos y prosa. | 106. Manuel Carretero. La espuma |
| 15. F. Urrecha. Siguiendo al muerto | vascogados. | 73. F. Barado. En la brecha. | de Venus. |
| 16. A. Pérez Navea. Los humildes. | 44. F. Pí y Margall. Diálogos y ar- | 74. Luis Taboada. Notas alegres. | 107. Federico Rahola. Los ingleses |
| 17. S. Rueda. El gusano de luz. | tículos. | 75. Xavier de Montepín. La señorita | vistos por un latino. |
| 18. S. Delgado. Lluvia menuda. | 45. Charles de Bernard. La caza de | Tormenta. | 108. Ega de Quelroz. La nodriza. |
| 19. O. Frontaura. Gente de Madrid. | los amantes. | 76. A. Zozaya. De carne y hueso. | 109. A. de Chamisso. Pedro Schlé- |
| 20. Miguel Melgosa. Un viaje a los | 46. Eugenio Sue. La Condesa de | 77. X. de Montepín. Muerto de amor | mihl ó el hombre que ha per- |
| infiernos. | Lagarde. | 78. Conde León Tolstol. Venid a mí... | dido su sombra. |
| 21. A. Sánchez Pérez. Botones de | 47. R. Altamira. Novelitas y cuen- | 79. A. Calderón. A punta de pluma. | 110. M. Sarmento. Así. |
| muestra. | tos. | 80. Enrique Murger. Elena. | 111. Felipe Trigo. A todo honor. |
| 22. J. M. Matheu. ¡Rataplán! | 48. J. López Valdemoro (El Conde de | 81. Luis Taboada. Siga la broma. | 112. Manuel Ugarte. Los estudian- |
| 23. T. Guerrero. Gritos del alma. | las Navas). La niña Araceli. | 82. L. G. de Giner. La Samaritana. | tes de París. |
| 24. Tomás Luceño. Romances y otros | 49. R. Soriano. Por esos mundos... | 83. Cyrano de Bergerac. Viaje a la | 113. Fray Luis de León. La perfecta |
| excesos. | 50. L. Taboada. Perfiles cómicos. | luna. | casada. |
| 25. L. Ruiz Contreras. Palabras y | 51. B. Pérez Galdós. La casa de Sha- | 84. E. Antonio Flores. ¡Huérfana! | 114. Jorge Manrique. Poesías. |
| plumas. | kespeare. | 85. Ivan Tourgueneff. Hamlet y Don | 115. El Abate Prévost. Manón Les- |
| 26. R. Sepúlveda. Sol y Sombra. | 52. J. Ortega Munilla. Fifina. | Quijote. | cant. |
| 27. J. López Silva. Migajas. | 53. F. Salazar. Algo de todo. | 86. A. Pestana (Gafel). Cuentos. | 116. J. Givanel Mas. Prosa epistolar |
| 28. F. Pí y Margall. Trabajos sueltos | 54. Mariano de Oavia. Cuentos en | 87. Angel Guerra. Al sol. | 117. J. Givanel Mas. Devocionario |
| 29. E. P. Bazán. Arco iris, cuentos. | guerrilla. | 88. T. Dostolewsky. Alma infantil. | poético. |
| 30. E. Rodríguez Solís. La mujer, el | 55. Felipe Pérez y González. Peccata | 89. E. de Amlais. Aire y Luz. | 118. Miguel A. Ródenas. De las ma- |
| hombre y el amor. | minuta. | 90. L. Garofa de Giner. Valentina. | jadas al Otero. |
| 31. M. Matoses (Orzuelo). ¡Aleluyas | 56. Francisco Alcántara. Córdoba. | 91. E. de Amlais. Manchas de color. | 119. E. Marquina. Juglarías. |
| finas! | 57. Joaquín Dloenta. Cosas mías. | 92. Voltaire. Zadig y Micromegas. | 120. Gabriel Miró. Los amigos, los |
| | 58. López Silva. De rompe y rasga. | 93. M. Ugarte. Mujeres de París. | amantes y la muerte. |
| | 59. Antonio Zozaya. Instantáneas. | 94. Obras menores de Cervantes. | 121. S. Rusñol. Hojas de la vida. |
| | 60. J. Zahonero. Cuentecillos al aire | 95. Obras menores de Cervantes. | 122. F. de Lamartine. Rafael. |
| | 61. L. Taboada. Colección de tipos. | 96. J. Pérez Zúñiga. Chapucerías. | |

Pronto aparecerá el tomo 123 titulado

El Perro de Sir John

por ALFONSO KARR

Precio de cada tomo:

0'60 PESETAS

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebra a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios, si no's remet, además, un ral per a certificar. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.



LA MONA ABANS DE PASQUA

—Té, ara està mona tothom perquè el vi no té
aigua. Tot són conflictes.